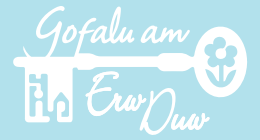

1. Cynnwys Gwirfoddolwyr

Mae'r daflen hon yn rhoi canllawiau ar sut mae cynnwys gwirfoddolwyr yng nghadwraeth eich safle claddu.

“Llawer o waith a wna llawer o ddwylo”

Mae cynnwys pobl i reoli eich safle claddu'n syniad da ac mae sawl rheswm dros ei argymell:

- Rydych yn rhannu'r baich ac mae posib rheoli tasgau mawr neu ddrud.
- Rydych yn cynnwys eich cymuned leol; cael cyfle i egluro beth rydych yn ei wneud a pham, sy'n gallu ennyn cefnogaeth leol.
- Daw gwirfoddolwyr yn llysgenhadon dros eich safle claddu; maent yn siarad am beth maent yn ei wneud gyda ffrindiau a chymdogion ac, yn eu tro, maent yn gallu recriwtio mwy o wirfoddolwyr ac ewyllys da.
- Gall gwirfoddolwyr gynnig sgiliau a phrofiad gwahanol i'ch grŵp chi, fel garddio, adnabod planhigion neu gysylltiadau ag ysgolion lleol.

DENU GWIRFODDOLWYR

Mae rheoli mynwent eglwys neu dir claddu mewn ffordd sy'n sensitif i fywyd gwyllt ac i bobl yn cynnwys tasgau amrywiol a diddorol. Gall y rhain gynnwys creu tomenni compost, gosod blychau adar ac ystumod yn eu lle, darganfod pa rywogaethau o flodau gwyllt sydd ynddo, pladurio dolydd, walio a thocio coed. Hefyd bydd angen rhywun i greu posteri, rhoi cyhoeddusrwydd i ddigwyddiadau drwy'r cyfryngau lleol, trefnu tasgau a chynnal cyswllt rhwng pobl. Er mwyn cael tîm da o wirfoddolwyr at ei gilydd a chynnal brwdfrydedd a momentwm, mae'n help deall rhai o'r rhwystrau sy'n atal pobl rhag gwirfoddoli. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol:

- Diffyg hyder.
- Diffyg amser.
- Unigolion yn dibynnu arnynt.
- Ymrwymadau gwaith.
- Ddim yn gwybod am y cyfle.
- Nid yw'n broblem iddyn nhw oherwydd nid ydynt yn rhan o'r gynulleidfa.
- Meddwl nad oes ganddynt unrhyw beth i'w gynnig.
- Diffyg ymwybyddiaeth o'r diddordeb sydd gan y safle

Blodau'r Gwynt

i'w gynnig.

Drwy gynllunio gofalus a chyhoeddusrwydd priodol, gellir goresgyn llawer o'r rhwystrau uchod.

Cynllunio diwrnod gwaith

- Beth fydd y bobl sy'n gwirfoddoli yn ei wneud?
- Faint o wirfoddolwyr sydd eu hangen?
- Faint o amser mae'r dasg yn debygol o gymryd ac a fydd yn rheolaidd? Mae diwrnod rheolaidd yn hawdd i'w gofio.
- Ydi lefel y cyhoeddusrwydd yn addas i'r dasg; A fydd y dasg yn cynnwys llawer o bobl neu ychydig?
- Pa ddyddiau ac amseroedd fydd fwyaf addas i bobl a fydd yn gwirfoddoli efallai?
- Toiledau a chyfleusterau golchi dwylo. (Efallai bydd angen toiled gwersylla dros dro a phabell fechan).
- Cynnig lluniaeth ysgafn yn ystod y dasg neu ar y diwedd.
- Pwy fydd yn cynnal asesiad risg? (Edrychwch ar daflen D2, Iechyd a Diogelwch).

Gofalu am wirfoddolwyr ar y diwrnod

Dywedwch wrth y gwirfoddolwyr sut strwythur fydd i'r diwrnod ymlaen llaw; pryd byddwch yn stopio am banded neu ginio, pryd rydych yn bwriadu gorffen. Dywedwch wrthynt yn glir bod posib iddynt adael pan maent yn dymuno. Rhowch sylw i unrhyw faterion iechyd a diogelwch. Os daw person newydd ar y diwrnod, gwnewch yn siŵr ei fod yn cael croeso ac yn cael rhywbeth i'w wneud.

Gwnewch yn siŵr bod gwybodaeth ddiddorol ar gael am y safle. Ewch o amgylch y safle'n sydyn a thynnu sylw gwirfoddolwyr newydd at nodweddion o ddiddordeb, gan gynnwys dweud wrthynt am y cynllun rheoli a'r rheswm dros y dasg maent yn helpu gyda hi.

Byddwch yn barod i ddod o hyd i rywbeth i bawb sy'n gwirfoddoli ei wneud, waeth beth yw eu gallu. Yn ogystal â thasgau corfforol, mae tasgau eraill hefyd, fel: gwneud te, dod â chacennau, tynnu lluniau, cofnodi planhigion a bywyd gwyllt, ysgrifennu erthyglau ar gyfer y wasg leol.

Meddylwch am gludiant os yw pobl yn dod o bellach i ffwrdd. Gall hyn fod yn rhannu lifft neu gynnig talu am docyn bws. Os yw arian yn brin, gwnewch gais am grantiau bychain. Cofiwch am gost talu i rywun am wneud y dasg y mae'r gwirfoddolwyr yn ei gwneud am ddim. Nodwch y cynnig o help gyda chludiant ar

1. Cynnwys Gwirfoddolwyr

y deunydd cyhoedduswydd. Peidiwch â rhoi gormod o gyfrifoldeb ar wirfoddolwyr newydd! Rhowch amser iddynt ddod i'ch adnabod a phenderfynu faint o amser ac ymrwymiad maent eisiau ei wneud.

Cyhoedduswydd

- Rhowch gynnig ar gymaint â phosib o ddulliau; pobl yn dweud wrth ei gilydd yw'r gorau yn aml.
- Gosodwch bosteri ym mhorthsh yr eglwys, yn y neuadd bentref, y dafarn leol, y siopau ac ar hysbysfyrdau cymunedol. Lluniwch daflenni syml fel bod pobl yn gallu darllen yr wybodaeth.
- Rhowch fanylion y diwrnod gwaith yn y papur lleol neu lunio datganiad i'r wasg.
- Oes gwefan gymunedol yn bodoli?
- Dechreuwch y cyhoedduswydd fis ymlaen llaw.
- Cofrestrwch gyda'ch swyddfa Gweithredu Gwirfoddol leol.
- Cynhaliwch sgysiau a sleidiau dan do neu deithiau tywys yn y safle claddu.
- Gwnewch y peth yn apelgar – dyddiau 'Cacen a Chribin' neu 'Sadwrn Pladurio' – gyda bwyd!
- Gweithredwch ochr yn ochr â mentrau cenedlaethol. Bydd papurau newydd a'r radio'n gwybod am fentrau cenedlaethol ac yn rhoi proffil uwch i'ch digwyddiad. Dyma rai mentrau posib:
'Wythnos Genedlaethol y Blychau Nythu'
'Wythnos Genedlaethol Compost'
'Wythnos Genedlaethol y Coed'
- Ymunwch â'r 'Wythnos Gwerthfawrogi Mynwentydd' yn ystod ail wythnos mis Mehefin bob blwyddyn – cysylltwch â Gofalu am Erw Duw am wybodaeth.
- Gwnewch yn siŵr bod aelod cyfeillgar o'ch grŵp yn gweithredu fel pwynt cyswllt a rhowch rif ffôn ar unrhyw gyhoedduswydd.

Cadw gwirfoddolwyr

Croesawch bobl ar y dechrau a diolchwch iddynt ar ddiwedd pob digwyddiad, gan roi gwybodaeth am yr hyn sy'n digwydd nesaf a pha bryd. Ceisiwch ganfod beth mae gwahanol unigolion yn hoffi ei wneud a beth yw eu diddordebau. Helpwch nhw i gyflawni'r hyn maent wedi dod i'w gyflawni. Gall hyn fod yn gyfarfod pobl, dysgu sgiliau newydd, gweld bywyd gwyllt neu gadw'n heini.

Oes posib i un aelod o'r grŵp gadw llygad ar bawb, i wneud yn siŵr eu bod yn hapus ac i gyflwyno pobl newydd? Meddyliwch a oes posib i chi groesawu plant i'ch diwrnod gwaith. Oes tasgau addas i blant eu gwneud ac a fyddai rhywun yn gallu cynnal gweithgareddau ar gyfer plant bach tra mae'r oedolion yn gweithio? (Edrychwch ar daflen D3, Pethau i'w Gwneud, a hefyd ein Pecyn Addysgol sy'n cynnwys llawer o weithgareddau ar gyfer plant). Efallai y cewch lawer mwy o wirfoddolwyr os yw'r digwyddiadau'n addas i deuluoedd.

Lluniwch lyfr lloffion o dasgau gyda lluniau pobl, cyflawniadau a bywyd gwyllt diddorol i bawb edrych arno. D.S. Os ydych chi'n tynnu lluniau o blant neu oedolion agored i niwed, mae arnoch angen caniatâd ysgrifenedig gan riant neu ofalwr, felly paratowch ffurflen syml ac eglurwch wrth y riant sut bydd y llun yn cael ei ddefnyddio.

A fyddai gan y grŵp ddiddordeb mewn hyfforddiant neu rannu sgiliau? Gofynnwch pa sgiliau sydd gan y bobl leol; adnabod bywyd gwyllt, gwneud blychau adar neu ystlumod, braslunio cofebau neu flodau gwyllt efallai. Cynhaliwch fore o hyfforddiant.

Ar gyfer tasgau arbenigol mwy, fel walio, bydd rhaid i chi logi hyfforddwr efallai, i ddysgu sgiliau newydd i'ch grŵp (edrychwch ar daflenni A11, Gofalu am Waliau Cerrig a D5, Gwneud Cais am Grantiau).

Unwaith mae eich grŵp wedi'i sefydlu, cofiwch am ddigwyddiadau arbennig fel pen-blwyddi'r aelodau neu ben-blwydd y grŵp.

Cysylltiadau defnyddiol

Gofalu am Erw Duw , www.caringforgodsacre.org.uk

Cynghorau Gwirfoddol Sirol / Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, www.wcva.org.uk

Amgylchedd Cymru, www.environment-wales.org

Swyddfeydd Gweithredu Gwirfoddol / Gwirfoddoli (chwiliwch am eich swyddfa leol)

Gwirfoddoli yng Nghymru, www.volunteering-wales.net

Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru

Darllen defnyddiol

Pecyn Addysgol - www.caringforgodsacre.org.uk

Yr Wythnos Gwerthfawrogi Mynwentydd Genedlaethol - www.caringforgodsacre.org.uk

Wythnos Genedlaethol y Blychau Nythu - www.bto.org

Wythnos Genedlaethol Coed - www.treecouncil.org.uk